GÜNAH

- **<u>Günah:</u>** Farsça bir kelime olup, dinde suç sayılan, Allah'ın yasak ettiği söz ve davranışlar demektir. Allah'ın **"YAPIN!"** dediği bir şeyi yapmamak günah olduğu gibi, **"YAPMAYIN!"** dediği bir şeyi de yapmak günahtır.
- Rasulullah buyurdular ki:
- الْبِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلِعَ عَلَيْهِ النَّاسُ
- *İyilik güzel ahlaktır. Günah ise sana sıkıntı veren ve insanların öğrenmesini istemediğin davranıştır.*[1]

---

[1] Müslim, Birr, 15.

- Rasulullah kendisini iyilik ve kötülüğü ne olduğunu soran Vâbisa'nın göğsüne elleriyle dokunarak şöyle buyurdu:

- يَا وَابِصَةُ اسْتَفْتِ نَفْسَكَ الْبِرُّ مَا اطْمَأَنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ وَاطْمَأَنَّتْ إِلَيْهِ النَّفْسُ وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي الْقَلْبِ وَتَرَدَّدَ فِي الصَّدْرِ وَإِنْ أَفْتَاكَ النَّاسُ

- *“Kendine danış ey Vâbisa! İyilik, gönlü huzura kavuşturan ve içe sinen şeydir; kötülük ise, insanlar sana fetva verseler (onaylasalar) bile, gönlü(nü) huzursuz eden ve iç(in)de bir kuşku bırakan şeydir.”*[2]

---

[2] İbn Hanbel, IV, 227.

- Abdullah b. Mes'ûd da bu konuda şöyle demiştir:
- فَمَا رَأَى الْمُسْلِمُونَ حَسَنًا فَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ حَسَنٌ وَمَا رَأَوْا سَيِّئًا فَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ سَيِّئٌ
- "Müslümanların iyi ve hoş gördükleri hususlar Allah katında da iyidir; Müslümanların kötü ve çirkin olduğuna karar verdikleri şeyler yani genel ahlâkî değerlere ters düşen tutum ve davranışlar ise Allah katında da kötüdür."[3]
-

[3] İbn Hanbel, I, 379.

Allah’ın Yasakladıkları

- قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّىَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْاِثْمَ وَالْبَغْىَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَالَمْ يُنَزِّلْ بِه سُلْطَانًا وَاَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَالَا تَعْلَمُونَ

- ***De ki: Rabbim ancak açık ve gizli kötülükleri, günahı ve haksız yere sınırı aşmayı, hakkında hiçbir delil indirmediği bir şeyi, Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır.***[4]

[4] Araf, 7/33.

Hiçbir Günah Allah’tan Gizli Kalmaz

- فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ {} وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

- ***Kim zerre miktarı bir iyilik yaparsa (ahirette) onu görür. Kim de zerre miktarı kötülük yaparsa (ahirette) onu görür.***[5]

[5] Zilzal, 99/7-8.

- يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ

- ***(Lokman, öğütlerine devamla şöyle demişti:) Yavrucuğum! Yaptığın iş (iyilik veya kötülük), bir hardal tanesi ağırlığında bile olsa ve bu, bir kayanın içinde veya göklerde yahut yerin derinliklerinde bulunsa, yine de Allah onu (senin karşına) getirir. Doğrusu Allah, en ince işleri görüp bilmektedir ve her şeyden haberdardır.*** [6]

[6] Lokman, 31/16.

Günaha Aracılık Etmek

- مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقِيتًا

- ***Kim iyi bir işe aracılık ederse onun da o işten bir nasibi olur. Kim kötü bir işe aracılık ederse onun da ondan bir payı olur. Allah her şeyin karşılığını vericidir.***[7]

[7] Nisa, 4/85.

- Rasulullah buyurdular ki:

- مَنْ سَنَّ فِى الإِسْلاَمِ سُنَّةً حَسَنَةً فَلَهُ أَجْرُهَا وَأَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا بَعْدَهُ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَىْءٌ وَمَنْ سَنَّ فِى الإِسْلاَمِ سُنَّةً سَيِّئَةً كَانَ عَلَيْهِ وِزْرُهَا وَوِزْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ بَعْدِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَىْءٌ

- *“Kim İslâm'da güzel bir davranışa öncülük ederse hem (kendi yaptığının) sevabını, hem de kendisinden sonra o işi yapanların sevaplarını alır. Üstelik onların sevaplarından da bir şey eksilmez. Kim de İslâm'da kötü bir davranışa ön ayak olursa, hem kendi günahını, hem de kendisinden sonra onu yapanların günahını alır. Yine onların günahından da bir şey eksilmez.”*[8]

---

[8] Müslim, Zekât, 69.

- Allah Resûlü bir kötülüğe öncülük edenin günah bakımından durumunu Kâbil örneğiyle anlatmıştır:

- لاَ تُقْتَلُ نَفْسٌ ظُلْمًا إِلاَّ كَانَ عَلَى ابْنِ آدَمَ الأَوَّلِ كِفْلٌ مِنْ دَمِهَا لأَنَّهُ كَانَ أَوَّلَ مَنْ سَنَّ الْقَتْلَ

- *“Bir can haksız yere öldürüldüğünde onun kanından/günahından Âdem'in ilk oğluna (Kabil'e) mutlaka bir pay düşer! Çünkü öldürme âdetini ilk kez başlatan odur.”*[9]

[9] Müslim, Kasâme, 27.

Herkes Kendi Günahını Çeker

- وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
- ***Kâfirler, iman edenlere: Bizim yolumuza uyun, sizin günahlarınızı biz yüklenelim, derler. Halbuki onların hiçbir günahını yüklenecek değillerdir. Gerçekte onlar, kesinlikle yalan söylemektedirler.***
- وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالاً مَعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ
- ***(Fakat gerçek şu ki) elbette kendi yüklerini (veballerini), kendi yükleriyle birlikte nice yükleri taşıyacaklar ve uydurup durdukları şeylerden kıyamet günü mutlaka sorguya çekileceklerdir.[10]***

---

[10] Ankebut, 29/12-13.

- قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

- ***De ki: Allah her şeyin Rabbi iken ben ondan başka Rab mi arayacağım? Herkesin kazanacağı yalnız kendisine aittir. Hiçbir suçlu başkasının suçunu yüklenmez. Sonunda dönüşünüz Rabbinizedir. Ve O, uyuşmazlığa düştüğünüz gerçeği size haber verecektir.***[11]

[11] Enam, 6/164.

- **وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ اِلٰى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى اِنَّمَا تُنْذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِه وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصيرُ**
- ***Fatır, 35/18: "Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez (taşıdığı, kendi günah yüküdür). Günah yükü ağır gelen kimse onun taşınması için yardım çağrısında bulunsa -çağrılan yakını bile olsa- o yükten hiçbir şeyi başkası üzerine alamaz. Sen ancak, görmedikleri halde rablerinden korkanları ve namazı özenle kılanları uyarabilirsin. Kim arınırsa sadece kendi yararına arınmış olur. Her şeyin sonu Allah'a varır."***

Mümin ve Kafirin Günaha Bakışı

- Rasulullah buyurdu ki:

- إِنَّ الْمُؤْمِنَ يَرَى ذُنُوبَهُ كَأَنَّهُ قَاعِدٌ تَحْتَ جَبَلٍ يَخَافُ أَنْ يَقَعَ عَلَيْهِ وَإِنَّ الْفَاجِرَ يَرَى ذُنُوبَهُ كَذُبَابٍ مَرَّ عَلَى أَنْفِهِ فَقَالَ بِهِ هَكَذَا قَالَ أَبُو شِهَابٍ بِيَدِهِ فَوْقَ أَنْفِهِ

- *"Mü'min günahını şöyle görür: "O, sanki üzerine her an düşme tehlikesi olan bir dağın dibinde oturmaktadır. Dağ düşer mi diye korkar durur. Fâcir ise, günahı burnunun üzerinden geçen bir sinek gibi görür"* [12]

---

[12] Buhari.

Günahların Toplumsal Zararları

- İbn Abbas buyuruyor:
- مَا ظَهَرَ الْغُلُولُ فِي قَوْمٍ قَطُّ إِلَّا أُلْقِيَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبُ
- Bir toplulukta aldatma yaygınlaşırsa muhakkak onların kalbine korku atılır.
- وَلَا فَشَا الزِّنَا فِي قَوْمٍ قَطُّ إِلَّا كَثُرَ فِيهِمُ الْمَوْتُ
- Bir toplulukta zina çoğalırsa muhakkak onların içinde ölüm de çoğalır.
- وَلَا نَقَصَ قَوْمٌ اَلْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِلَّا قُطِعَ عَنْهُمُ الرِّزْقُ

- Bir topluluk ölçü ve tartıyı eksik yaparsa onlardan rızık kesilir.

- وَلَا حَكَمَ قَوْمٌ بِغَيْرِ الْحَقِّ إِلَّا فَشَا فِيهِمُ الدَّمُ

- Bir topluluk hakka aykırı hüküm verirse onların arasında kan (davası) yayılır.

- وَلَا خَتَرَ قَوْمٌ بِالْعَهْدِ إِلَّا سَلَّطَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْعَدُوَّ

- Bir topluluk ahitlerini bozarsa Allah onların üzerine düşman musallat eder.[13]

---

[13] Muvatta, Cihad, 18, 870.

Her Günahın Cezası Hemen Verilmez

- وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا

- ***Eğer Allah, yaptıkları yüzünden insanları (hemen) cezalandırsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı yaratık bırakmazdı. Fakat Allah, onları belirtilmiş bir süreye kadar erteliyor. Vakitleri gelince (gerekeni yapar). Kuşkusuz Allah, kullarını görmektedir.***[14]

[14] Fatır, 35/45.

Günahta Israr Etmek

- وَالَّذِينَ اِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا اللّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ

- ***Yine onlar ki, bir kötülük yaptıklarında, ya da kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı hatırlayıp günahlarından dolayı hemen tevbe-istiğfar ederler. Zaten günahları Allah'tan başka kim bağışlayabilir ki! Bir de onlar, işledikleri kötülüklerde, bile bile ısrar etmezler.[15]***

---

[15] Al-i İmran, 3/135.

- Hz. Peygamber buyurdu ki:

- إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَخْطَأَ خَطِيئَةً نُكِتَتْ فِي قَلْبِهِ نُكْتَةٌ سَوْدَاءُ فَإِذَا هُوَ نَزَعَ وَاسْتَغْفَرَ وَتَابَ سُقِلَ قَلْبُهُ وَإِنْ عَادَ زِيدَ فِيهَا حَتَّى تَعْلُوَ قَلْبَهُ وَهُوَ الرَّانُ الَّذِي ذَكَرَ اللَّهُ { كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ }

- *Kul bir hata işlerse kalbine siyah bir nokta konulur. Şayet o günahtan el çeker, bağışlanma diler, tevbe edip Allah'a dönerse kalbi cilalanır. Eğer bunları yapmaz günah ve hataya devam ederse siyah nokta artırılır ve neticede bütün kalbini kaplar. İşte Allah'ın Mutaffifin sûresi 14. ayetinde:* ***"Yaptıkları yüzünden kalpleri pas tutmuştur."*** *Diye anlattığı pas işte budur.*[16]

[16] Tirmizi, İbn Mace.

- **Hadisin Açıklaması:**
- Günahtan hasıl olan lekenin kalbi kaplaması, kalpteki nurun sönmesi, basiretin kapanması demektir. Kalpteki bu fıtri nur sönüp basiret körleşince, kişi artık günahı günah olarak görmez.
- Hz. Ömer'in şöyle dediği rivayet edilmektedir:
- "İnandığı gibi yaşamayan yaşadığı gibi inanmaya başlar."

- Hz. Peygamber buyurdular ki:
- *Bir kula (bilmeyerek) bir günâh isâbet edip veyâ bir günâh işleyip de:*
- - *Yâ Rab! Ben (bilerek) bir günâh işledim yâhut (bilmiyerek) ben bir günâhla musâb oldum, kusurumu afv ü mağfiret eyle! Diye (günâhını i'tirâf ve) niyâz ederse, o kulun Rabbi:*
- - *Demek ki, kulum, (dilerse) günâhımı afvedecek, (dilerse) cezâlandıracak muhakkak bir Rabbi olduğunu bildi. Şu halde ben de kulumu mağfiret ettim, buyurur.*
- *Sonra bu kul Allah'ın dilediği kadar bir zaman (günâhsız) yaşar. Sonra bir günâh daha isâbet edip veyâ bir günâh işleyip de:*
- *Yâ Rabbî! Ben (bilerek) bir günâh işledim yâhut (bilmiyerek) bir günâhla musâb oldum. Kusûrumu afv ü mağfiret eyle, diye niyâz ederse, o kulun Rabbi:*

- *Demek ki, kulum, günâhını affedecek veyâ cezâlandıracak bir Rabbi bulunduğunu gereği gibi bildi, şu halde ben de bu kulumu mağfiret ettim, buyurur.*
- *Sonra bu kul Allah'ın dilediği kadar bir zaman günâhsız yaşar. Sonra bir günâh isâbet edip veyâ bir günâh işleyip de:*
- *Yâ Rab! Ben bir günâh işledim veyâ bir günâhla musâb oldum, kusûrumu afv ü mağfiret eyle, diye Allah'a yalvarırsa, o kulun Rabbi:*
- *Demek ki, kulum, günâhımı affedecek veyâ cezâlandıracak bir Rabbi olduğunu bildi, ben de üç def'a kendisini afv ü mağfiret ettim. Artık (günâh işlediğinde tevbe etmesini bilen) bu kulum dilediği işi işlesin, buyurur.*

Gizli Günahlar

- **وَذَرُوا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهُ اِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ**

- ***Günahın açığını da gizlisini de bırakın! Çünkü günah işleyenler, yaptıklarının cezasını mutlaka çekeceklerdir.[17]***

******

- Hz. Aişe anlatıyor: "Rasulullah bana şöyle tavsiyede bulundu:
- *"Ey Aişe! Ehemmiyetsiz görülen amellere karşı aman dikkatli ol! Çünkü onlar için de Allah (tarafın)dan (vazifelendirilmiş) araştırıcı bir melek vardır."*

---

[17] Enam, 6/120.

- Hz. Sevbân (ra) anlatıyor: "Rasulullah (sas) buyurdular ki:
- *"Ümmetimden bir kısım insanları bilirim ki, Kıyamet günü Tihâme dağları emsalinde bembeyaz (tertemiz) hayırlarla gelirler. Aziz ve celil olan Allah Teâla hazretleri o sevapları saçılmış toz haline getirir (değersiz kılar, kabul etmez).''*
- Sevban dedi ki : "Ey Allah'ın Rasûlü! Onları bize tavsif et, durumlarını açıkla da, bilmeyerek biz de onlardan olmayalım!"
- Rasulullah şöyle buyurdular: *"Onlar sizin din kardeşlerinizdir. Sizin cinsinizden insanlardır. Sizin aldığınız gibi onlar da gece (ibadetin)den nasiplerini alırlar. Ancak onlar, Allah'ın yasaklarıyla tenhâda başbaşa kalınca o yasakları ihlâl ederler, çiğnerler."*[18]

---

[18]Hadis Ans., c.17, s.626

İşlediği Günahı Açığa Vurmak

- Hz. Peygamber buyurdular ki:
- *Ümmetimin hepsi (Allah tarafından) affolunmuşlardır. Yalnız açık günahkârlar değil, bu (günahkâr) delilerden öyleleri vardır ki: Kişi geceleyin bir günâh işler, sonra: "Ey falan, ben dün gece şöyle şöyle (bir gece hayatı) yaşadım!" der. Böylece o, geceleyin Allah kendini örtmüş olduğu halde sabahleyin üzerindeki Allah'ın örtüsünü açar.*[19]

[19]Hadis Ans., c.16, s.367

- Hz. Peygamber buyurdular ki:
- *(Kıyâmet günü) mümin Rabbine yaklaştırılır. Öyle ki, Allah onun üzerine himayesini indirir ve günahlarını itiraf ettirir.*
- *Ona sorar: Şu şu günahlarını biliyor musun?*
- *Mümin kul iki kere "Evet ya Rabbi, biliyorum" der.*
- *Allah Teala da şöyle buyurur: "Dünyada iken bunları örterek seni teşhir etmemiştim. Bugün de onları senden affediyorum!"*
- *Sonra o kula hasenat defteri verilir.*
- *Ama kafirlere ve münafıklara gelince, bunlarla ilgili olarak bütün mahlukatın huzurunda şöyle nida edilir:*
- *"Bunlar Allah namına yalan söyleyerek büyük bir zulümde bulunmuşlardır. Haberiniz olsun, Allah'ın laneti zalimlerin üzerinedir!"*[20]

---

[20] Buhari, Mezalim, 2; Müslim, Tevbe, 52.

Şüpheli Şeyleri Terk Etmek

- Rasulullah (sas) şöyle buyurmuştur:

- إِنَّ الْحَلَالَ بَيِّنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ

- *"Şurası muhakkak ki, haramlar apaçık bellidir, helaller de apaçık bellidir. Bu ikisi arasında (haram veya helal olduğu) şüpheli olanlar vardır. İnsanlardan çoğu bunları bilmez.*

- فَمَنِ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ

- *Bu durumda, kim şüpheli şeylerden kaçınırsa, dinini de, ırzını da tebrie etmiş olur.*

- وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ

- *Kim de şüpheli şeylere düşerse harama düşmüş olur, tıpkı koruluğun etrafında sürüsünü otlatan çoban gibi ki, her an koruluğa düşebilecek durumdadır.*

- أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ مَحَارِمُهُ

- *Haberiniz olsun, her melikin bir koruluğu vardır, Allah'ın koruluğu da haramlarıdır.*

- أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ

- *Haberiniz olsun, cesette bir et parçası var ki, eğer o sağlıklı olursa cesedin tamamı sağlıklı olur, eğer o bozulursa, cesedin tamamı bozulur. Haberiniz olsun bu et parçası kalptir."*[21]

---

[21] Buhari, Müslim.

Büyük Günahlardan Kaçınmak

- إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَآئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا

- ***Eğer yasaklandığınız büyük günahlardan kaçınırsanız, sizin küçük günahlarınızı örteriz ve sizi şerefli bir yere sokarız.***[22]

[22] Nisa, 4/31.

- اَلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَ اِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذْ اَنْشَاَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا اَنْفُسَكُمْ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقى

- ***Ufak tefek kusurları dışında, büyük günahlardan ve edepsizliklerden kaçınanlara gelince, bil ki Rabbin, affı bol olandır. O, sizi daha topraktan yarattığı zaman ve siz annelerinizin karınlarında bulunduğunuz sırada (bile), sizi en iyi bilendir. Bunun için kendinizi temize çıkarmayın. Çünkü O, kötülükten sakınanı daha iyi bilir.[23]***

[23] Necm, 53/32.

- Rasulullah buyurdu ki:
- «الصَّلَاةُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمْعَةِ، كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ، مَا لَمْ تُغْشَ الْكَبَائِرُ»
- *Beş vakit namaz ve iki Cuma namazı büyük günahlardan kaçınıldığı müddetçe arada işlenen küçük günahlara kefarettir.*[24]

[24] Müslim.

Büyük Günah (Kebire)

- Büyük günahın, herkesin üzerinde ittifak ettiği bir tanımı yoktur. İslam âlimleri bu konuda farklı tanımlar yapmışlardır. Bu tanımlardan birisi ve belki de en uygun olarak kabul edileni şu tanımdır:
- **“Allah’ın adam öldürmek ve zina etmek gibi ceza tayin ettiği ve işleyene Cehennemde azap edeceğini bildirdiği her günah, büyük günahtır.”**
- Kur’an-ı Kerim’de “Şunlar büyük günahlar, bunlar küçük günahlardır.” diye bildirilmiş değildir.
- Büyük günahların neler olduğuna dair hadis-i şeriflerden bazıları şunlardır:

- Rasulullah buyurdular ki:
- الكَبَائِرُ: الإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الوَالِدَيْنِ، وَقَتْلُ النَّفْسِ، وَاليَمِينُ الغَمُوسُ
- *"Büyük günahlar, Allah'a ortak koşmak, ana-*babaya eziyet etmek*, haksız yere adam öldürmek ve yalan şahitliği yapmaktır."*[25]

---

[25] Buhari, Eymân ve'n-Nüzûr 16, VII, 228; Diyat 2. VIII, 36; Tirmizi, Tefsiru Sure 5. V, 3018; Nesai, Tahrim, 3, VII, 88.

- Peygamber Efendimiz buyurdular:
- **«اجْتَنِبُوا السَّبْعَ المُوبِقَاتِ»**
- *"İnsanı mahveden yedi günahtan kaçının."*
- Ashab'ın: "Ey Allah'ın Elçisi, bu yedi günah nedir?" sorusu üzerine Peygamberimiz bu günahları şöyle açıkladı:
- **«الشِّرْكُ بِاللَّهِ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ اليَتِيمِ، وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ، وَقَذْفُ المُحْصَنَاتِ المُؤْمِنَاتِ الغَافِلاَتِ»**
- *"Allah'a ortak koşmak, sihir yapmak, Allah'ın, öldürülmesini haram kıldığı bir kimseyi haksız yere öldürmek,* riba (faiz) *yemek, yetim malı*

yemek, düşmana hücum anında savaştan kaçmak, namuslu, kendi halinde mümin kadınlara zina iftirası yapmaktır."[26]

******

- Bu hadislerde sayı bildirilmişse de Ayni'nin dediği gibi; Büyük günahlar bundan ibarettir, başka büyük günah yoktur demek mümkün değildir. Peygamberimiz bu ve benzeri sayı bildiren hadis-i şerifleri ile büyük günahlardan toplumu fazlasıyla etkileyenlere dikkat çekmiştir. Yoksa bunlardan başka büyük günah yoktur demek istememiştir.
- Nitekim sayı bildiren hadislerde yer almayan bazı günahların da büyük günah olduğunu bildirmişlerdir. İşte bu hadislerden birisi de şudur:

[26] Buhârî, Tıb 48, VII, 29; Müslim, İman 38. I, 92.

- Rasulullah buyurdular ki:
- **إنَّ مِنَ الْكَبَائِرِ أنْ يَشْتِمَ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ**
- *"Bir kimsenin anne ve babasına sövmesi, büyük günahlardandır"*
- Sahabe,
- **قَالُوا وَهَلْ يَشْتِمُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ**,
- "Ey Allah'ın elçisi! Hiç insan anne ve babasına söver mi? dediler.
- Peygamberimiz şöyle cevap verdi:
- **قَالَ نَعَمْ، يَسُبُّ أبَا الرَّجُلِ فَيَسُبُّ أبَاهُ، وَيَسُبُّ أُمَّهُ فَيَسُبُّ أُمَّهُ** .

- *"Evet, bir adamın babasına söver, o da onun babasına söver, Adamın anasına söver, o da onun anasına söver"*[27]

******

- Demek ki ne Kur’an-ı Kerim’de ne de Hadis-i şeriflerde, Büyük günahlar şunlardır, bunlardan başka büyük günah yoktur gibi bir ifade yer almamaktadır. Bunun için İslam âlimleri bu konuda da farklı sayılar bildirmişlerdir.
- İbni Abbas’a: “Büyük günahlar yedi tane midir?” diye sorulmuş, O da:
- “Onlar yetmişe daha yakındır.” diye cevap vermiştir. Başka bir rivayette de: “Yedi yüze yakındır, ancak tevbe ile büyük günah diye bir şey

[27] Buhârî, Edeb 4. VII, 69; Müslim, İman 38. I, /92; Tirmizî, Birr 4. IV,312; Ebu Davud, Edeb 129, V, 352.

kalmadığı gibi ısrarla küçük günah büyük günaha dönüşür." diye de cevap vermiştir. İbn-i Abbas (RA)'a göre Allah'ın yasak ettiği her şey büyük günahtır.

- İBN HACER EL HEYTEMİ, bir eserinde 467 büyük günah saymıştır. Bunun için mümin, büyük olsun küçük olsun kime karşı günah işlediğini düşünmeli ve bütün günahlardan sakınmalıdır.

Küçük Günahlara Dikkat Etmek

خَلِّ الذُّنُوبَ كَبِيرَهَا وَصَغِيرَهَا فَهُوَ التُّقَى

وَاصْنَعْ كَمَاشٍ فَوْقَ أَرْضِ الشَّوْكِ يَحْذَرُ مَا يَرَى

وَلَا تَحْقِرَنَّ صَغِيرَةً فَإِنَّ الْجِبَالَ مِنَ الْحَصَى

Günahın küçüğünü de büyüğünü de bırak, işte takva budur!
Dikenli arazide yürüyüp de gördüğü her şeyden sakınan kişi gibi ol
Küçük bir şeyi hor görme, çünkü dağlar çakıl taşlarından oluşmuştur!

Günahtan Kurtulmanın Altı Şartı:

- Günahlarından kurtulmak için çareler arayan ve kötülüklerden kendini alamayan bir mümin, İbrahim Ethem'e başvurarak şöyle demiş:
- "Efendi Hazretleri, ben günahlarından dolayı elem ve keder çeken biriyim. Ne olur bana biraz nasihat et de, bir türlü terk edemediğim şu günahlarımdan vazgeçeyim, gönül huzuru içinde sürdüreyim hayatımı!"
- Büyük veli bakmış adamın yüzüne, samimiyet derecesine. Sonra şöyle demiş:
- "Sana altı tane nasihat vereceğim, eğer bunları tutarsan vicdan azabı veren günahlarını kolayca terk edersin." Adam heyecanlanmış: "Altı tanecik nasihatte ne var ki, sen buyur, hemen tutarım."
- İbrahim Ethem de başlamış anlatmaya: "Sen demiş, günah işleyeceğin zaman iyi düşün, kendisine karşı isyan edeceğin zatın mülkünde

oturma, çık git. O'nun dışında işle günahını!" Adam şaşırmış, gülümsemiş: "Bu mümkün mü? O'nun mülkü olmayan yer var mı ki?

- Sen ötekini söyle." "Günaha cüret edeceğin zaman iyi düşün. İsyan edeceğin zatın sana verdiği rızkı da yememeye söz ver, ondan sonra isyan et!" "Bu da mümkün değil. Ben O'nun verdiği rızkı yemeden nasıl yaşarım? Başka rızık veren yok ki, onunla yaşayayım.
- Sen ötekini buyur." "Günah işleme fikri gelince Allah'ın görmeyeceği yere git. Allah'ın hükmünün geçmeyeceği bir yerde işle. Ta ki hesap verirken, ben günahı başkasının mülkünde, senin hükmünün geçmediği bir yerde işledim, diyebilesin." "Bu nasıl mümkün olur? Allah 'ın görmeyeceği yer yok ki oraya gideyim."
- "Peki" demiş İbrahim Ethem, "mülkünde oturduğun, verdiği rızkı yediğin zata, hem de O'nun murakabesi altında isyan etmek reva mı?" Adam düşünmeye başlamış: "Değil, değil!" Demiş.

- “Sen ötekileri buyur.” İbrahim Ethem de devam etmiş: “Azrail gelince karşı koy ve de ki: “Benim kılınacak kaza namazlarım, ödenecek kul borçlarım var. Mühlet ver de onları kılayım, o borçları ödeyeyim, ondan sonra gel.”
- “Bu da mümkün değil. Ecel gelince durdurmak olur mu? Azrail’in şimdiye kadar kim durdurabilmiş ki ben durdurayım? Ölümün ileri veya geri alınmayacağını bilmiyor musun ya İbrahim?
- Sen ötekileri buyur.” “Kabre girince gelen sual meleklerine de ki: “Ben sizi tanımıyorum, suallerinize de cevap vermiyorum, çekilin gidin buradan!” “Buna kimin gücü yeter? Böyle diyecek bir babayiğit henüz anasından doğmamış. Sen ötekini buyur.” “Mahşer yerine varınca sevap ve günahlarının tartıldığı sırada, terazinin günah tarafına bak, günahın fazlasını al götür, kimsenin görmeyeceği bir yere sakla. Böylece günahından kurtul.” “Bu mümkün mü? Melekler var, koskoca mahşer halkı orada. Tek günahımı bile bağışlamazlar bana. Hepsi de terazinin gözünde tartılır, benden hesabını sorarlar.”

- “Öyle ise,” demiş İbrahim Ethem. “Azrail’i durduramıyorsun, sual meleklerine karşı koyamıyorsun, hesabını vereceğin günahlarının tekini dahi saklayamıyorsun, günaha nasıl cesaret ediyor, nasıl işliyorsun, reva mı bu?” Adam ellerini kaldırmış: “Teslim! Ya İbrahim, teslim,” demiş.
- “Bundan sonra günah işleyeceğim zaman bunları tek tek hatırlayacağım, sonra da nefsime diyeceğim ki: “Ey nefis! Mülkünden dışarı çıkacaksan, verdiğin rızkı yemeden yaşayacaksan, görmediği yeri bulacaksan, Azrail’e dur diyeceksen, sual meleklerini kovabileceksen, günahlarından fazla gelen kısmı saklayabileceksen ben de seninleyim, işleyelim günahı. Bunları yapmaya muktedir değilsen ey nefis, hiç boşuna uğraşma, sana günah falan işletmem, otur oturduğun yerde?”

Cahiliye Dönemi Günahları

- Abdullah İbn-i Mes'ûd anlatıyor: Bir kere Resûl-i Ekrem'e bir kimse:- Yâ Rasulallah! Cahiliyet zamanında (Müslüman olmadan önce) işlediğimiz günahlardan dolayı ceza görecek miyiz? diye sordu.

- Rasulullah şöyle cevap verdi:

- *Her kim Müslümanlıkta güzel hareket ederse, cahiliyet hayatında işlediği günah ile* sorumlu tutulmaz. *Fakat her kim Müslümanlıkta (sebat etmeyip irtidâd etmek) fenalığında bulunur (ve küfür üzerine ölür)se o, hem evvelce cahiliyetteki ameliyle, hem de sonra Müslümanlıktaki küfür ve irtidâdiyle* sorumlu tutulur *(ebedî Cehennemde kalır).*

Çarşı-Pazara Çıkanlar:

- Sokaklara ve Pazar yerlerine çıkmak birkaç bölüme ayrılır. Elbette ki iman sahiplerinin pazara çıkmaları dünyaya ve dine dair vazifelerini yerine getirmek için gereklidir. Bunları birkaç kısma ayırmak sureti ile anlatmak yerinde olur.

- Bunlardan bir kısmı sokağa çıkar; yalnız şehevî şeylere bakar. Kötü şeylere bağlanır. Onların geçici zevkleri kalbini bozar. Devam ederse helak olur; dinini bırakır. Ahlakı bozulur. Tabiatın verdiği adi zevkleri yapar, bütün fazilet duygularını söndürür. Ancak aradan geçen devrede kötülüğünü sezer, tevbe ederse onu o kötülükten Allah kurtarır.

- Çarşı-Pazar işiyle uğraşanlardan diğer bir kısmı ise gördüğünü görür. Mahvolacağı sırada aklı başına gelir. Dinî inançlarını düşünür, yaptığı işin hatalı olduğunu derhal anlar; nefsiyle mücadele etmeye başlar. Buna bir mücahit payesi verilir. Yaptığı iş dolayısıyla öbür alemin bol

mükafatım kazanmaya namzet sayılır. Buna dair bir Hadis-i Şerif vardır. Onda şöyle buyurulur:

- - "Bir kimse, kötülük yapamayacak halde iken kötü işlere yanaşmazsa ona bir sevap; yapmaya gücü yettiği halde yapmazsa ona da yetmiş sevap verilir."
- Bu çarşı pazarlarda dolaşanlardan diğer kimse ise gider, alır, yer, içer. Allah'a şükreder. Kötülüğe meyil etmez. Hepsini Allah'ın vermiş olduğu bir nimet olarak kabul eder.
- Yine onlardan bir kısmı çarşıya çıkar, gezer; fakat ilahî hikmetlerden gayri bir şey görmez. Sanki gördüğü Allah'ın nurudur. Ve bundan gayrısına kördür, sağırdır. Bunun derecesi yüksektir. Bu dereceye erenler, Hak 'tan gayrisini bilmezler. Söz gelişi buna:
- - Çarşı da bir şey gördün mü? Diye sorarsan şöyle der:

- - Hayır..
- Hakikatte görmüştür. Ama bu gördüğü kalbini sarmamıştır. Ani bir bakışla geçmiştir. Uzun boylu ve kötü arzularla bakmış değildir.
- Bu zat, her şeye değeri kadar önem verir. Dışıyla halka bakar, ama kalbi Hak'tadır.
- Bu anlattıklarımızın son kısmına dahil olanların kalbi Allah sevgisiyle doludur. Kalbinde yalnız onun sevgisi ve onun yarattıklarının sevgisi vardır. Çarşıları, pazarları dolaşır; ağzından hikmetler çıkar. Dualar okur, Allah'a yalvarır. Hamd eder.
- Abdulkâdir Geylani “Fütuhul Gayb” s:236

Aziz İnsan:

- İmam Tirmizi'ye sordular:
- - Ya imam, aziz kime denir?
- - Aziz, dedi, kendisini günahın zelil kılmadığı insandır.
- İnsanı vicdanında mahkûm eden, kendinden utandıran, aynalara baktırmayan günahlarıdır. Cemiyette ve ötede rezil, rüsva eden yine günahlarıdır. Aziz, vicdanında hür, sokağında hür olan; günahla kirlenmeyen; günahını istiğfar kurnasında yıkayan adamdır.

Bir Leke:

- Oğlunu sağlam karakterli ve kötülüklere kapalı yetiştirmek isteyen bir baba, ondan, kötü bir şey yaptığında bahçedeki direğe bir çivi çakmasını, İyi bir şey yaptığında da direkten bir çivi çıkarmasını istedi.
- Çocuk babasının dediğini yaptı. Fakat heyhat ki direkteki çivi delikleri tamamen kaybolmuyordu. Çok üzüldü.
- Günahın, hatanın hafife alınması laubaliliktir ki, birçok insanın heba olmasını netice verir.
- Günah İnsanın kanına damladı mı nefse bağımlılık yapar. Bir kere nezih ve nurlu vicdan günahla karardı mı kalbe zift düştü demektir. Tövbe ile çabuk yıkanmaz ve temizlenmezse taştan daha katı ve kara hale getirir.
- Bazı şeylerin bir defası olmaz, olmamalıdır. Bir defa ölmek, bir defa yanmak, bir defa uçurumdan yuvarlanmak gibi. Zira sonrasının ne

olacağı meçhuldür. Nefsin, şeytanın vazifesini yapan cemiyetin ve arkadaşın en büyük hilesi insanlara hatayı bir defa işletmektir.

- Anneyi bir defa reddetmek, ona bir defa eziyet etmek hafife alınacak bir şey olmadığı gibi, Allah'a isyanın da bir defası olmaz. Günümüzde günahın çok yaygınlaşmasının ve insanların günah karşısında laubalileşmesinin arkasında cehalet kadar alışkanlık da vardır.
- Allah'ın merhametiyle insanı affettiği, Sonsuz Rahmetinin sinesini ona açtığı doğrudur ama, hep iyiliği görülen ve lütfunu esirgemeyen O Zat'a karşı günah işlemek doğru değildir.
- Bugün nesillerin manevî sahada kanatlanamamamasında şöyle veya böyle bulaşan ve izi kalan günahların tesiri çok büyüktür. Beyaz sayfa, silinse de leke değmemiş gibi olmayacaktır.
- Evladının manevî mahiyetini imha etmeye kimsenin hakkı yoktur.

Farenin Hilesi:

- Adam, buğday ambarına buğdaylarını biriktirir. Fakat ambar bir türlü dolmaz. Bu işin sırrını anlayamaz... O sürekli buğday ilave ettiği halde buğdayı eksilmektedir. Günleri, ayları, yılları bu uğurda harcamış, fakat bir türlü maksadına muvaffak olamamıştır.
- Farenin ambarın her tarafında delikler açtığını ve buğdayların onun için uçup gittiğini bilmeyen adam, derdini tespitte ve çarede acze düşer.
- İnsanların kırk yıllık ibadet ambarları bir türlü dolmuyor; insan arzu ettiği kemâlâtı yakalayamıyor, içinde derinleşemiyorsa, ambarında fare var demektir. Günahlar onun bütün hayrını ve faziletini bitirmekte, yok etmektedir.
- Salih amelle ambarını dolduran insan, günah faresinin zararına uğramamak için takva zırhına bürünmelidir. Takva, günahlardan sakınmaktır.

Diken Eken Adam:

- Birisi yolun kenarına diken ekmişti. Dikenler büyüyüp gelişti, İnsanları rahatsız etmeye başladı.
- - Dikenleri sök artık, dediler.
- - Tamam, dedi, yakında sökeceğim.
- Adam sürekli yarın diyor, fakat dikenler büyüyüp güçleniyordu.
- Bir Hak dostu:
- - Bu İşi sürüncemede bırakma, vaadinde dur, dedi. Adam yine;
- - Bugün... Olmazsa yarın, diye cevap verince Hak dostu:
- - Sen hep "yarın" diyerek erteliyorsun. Dikenler büyüyüp güçleniyor, gençleşiyor; sen ihtiyarlıyor, güç kaybediyorsun. Korkarım yakında dikenleri sökmeye güç yetiremeyeceksin, dedi.

- Günahlar, tekrarlandıkça beslenir, kökleri derinleşir, alışkanlık yapar, adeta insanın kanına işler, insan, bir uyuşturucu müptelası gibi alıştığı o şeylerin terkine muvaffak olamaz. Onun İçindir ki "Her bir günah içerisinde küfre giden bir yol vardır." Zamanla o kurt, imanın nurunu karartır, keşke "günah olmasa idi" dedirtir. Adeta çirkinliğe taraftar eder. Ve bir gün insan yaşadığının müdafii haline gelir, ona inanır.
- Günahta ısrar etmemek, tevbe ve pişmanlıkla temizlemek, büyük bir hasenatla şeytanı pişman etmek, insanın elinin kolunun dikenli tellerle sarılı bir mahkum haline dönüşmesini önler.
- Günaha erken müdahale olmazsa kökünün kurutulması zorlaşır.